

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 13ης Σεπτεμβρίου 2018*

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία – Εγγραφή και εν συνεχεία διατήρηση του ονόματος της προσφεύγουσας στον κατάλογο των οντοτήτων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα – Σφάλμα εκτίμησης – Υποχρέωση αιτιολόγησης – Δικαιώματα άμυνας – Δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προστασίας – Δικαίωμα της ιδιοκτησίας – Δικαίωμα άσκησης οικονομικής δραστηριότητας»

Στην υπόθεση T-732/14,

Sberbank of Russia ΟΑΟ, με έδρα τη Μόσχα (Ρωσία), εκπροσωπούμενη από τις D. Rose, M. Lester, QC, J.-A. Fearn και P. Crowther, solicitors,

προσφεύγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από την S. Boelaert και τον J.-P. Hix,

καθού,

υποστηριζόμενου από

την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από την D. Gauci και τους L. Havas και T. Scharf,

παρεμβαίνουσα,

με αντικείμενο αίτηση βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ για την ακύρωση, πρώτον, της απόφασης 2014/512/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 229, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2014/659/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 8ης Σεπτεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 271, σ. 54), με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/971 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 2015 (ΕΕ 2015, L 157, σ. 50), με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/2431 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 2015 (ΕΕ 2015, L 334, σ. 22), με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2016/1071 του Συμβουλίου, της 1ης Ιουλίου 2016 (ΕΕ 2016, L 178, σ. 21), με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2016/2315 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2016 (ΕΕ 2016, L 345, σ. 65), και με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/1148 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2017 (ΕΕ 2017, L 166, σ. 35), και, δεύτερον, του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 229, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 960/2014 του Συμβουλίου, της 8ης Σεπτεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 271, σ. 3), στο μέτρο που οι πράξεις αυτές αφορούν την προσφεύγουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. Berardis (εισηγητή), πρόεδρο, D. Spielmann και Z. Csehi, δικαστές,

γραμματέας: C. Heeren, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 8ης Νοεμβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η προσφεύγουσα, Sberbank of Russia ΟΑΟ, είναι ρωσική τράπεζα λιανικής τραπεζικής με έδρα τη Μόσχα (Ρωσία), η οποία παρέχει τραπεζικές υπηρεσίες σε πελάτες εσωτερικού και εξωτερικού.
- 2 Στις 20 Φεβρουαρίου 2014, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταδίκασε εντονότατα τη χρήση βίας στην Ουκρανία. Ζήτησε τον άμεσο τερματισμό της βίας και τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στην Ουκρανία. Το Συμβούλιο εξέτασε επίσης το ενδεχόμενο λήψης περιοριστικών μέτρων κατά των προσώπων που ευθύνονται για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, βιαιοπραγίες και χρήση υπέρμετρης βίας.
- 3 Κατά την έκτακτη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 3 Μαρτίου 2014, το Συμβούλιο καταδίκασε την κατάφωρη παραβίαση της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας από τις επιθετικές ενέργειες των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων, καθώς και την έγκριση που έδωσε το Soviet Federatsii Federal'nogo Sobrania Rossiskoï Federatsii (Ομοσπονδιακό Συμβούλιο της Ομοσπονδιακής Συνέλευσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας) την 1η Μαρτίου 2014 για χρήση των ενόπλων δυνάμεων στο έδαφος της Ουκρανίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κάλεσε τη Ρωσική Ομοσπονδία να αποσύρει αμέσως τις ένοπλες δυνάμεις της στις περιοχές μόνιμης στάθμευσής τους, σύμφωνα με τις διεθνείς της υποχρεώσεις.
- 4 Στις 5 Μαρτίου 2014, το Συμβούλιο ενέκρινε περιοριστικά μέτρα που επικεντρώθηκαν στη δέσμευση και την ανάκτηση υπεξαيرهθέντων ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων.
- 5 Στις 6 Μαρτίου 2014, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της Ένωσης προσυπέγραψαν τα συμπεράσματα του Συμβουλίου που εγκρίθηκαν στις 3 Μαρτίου 2014. Καταδίκασαν δε απερίφραστα την απρόκλητη παραβίαση της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας από τη Ρωσική Ομοσπονδία και ζήτησαν από την τελευταία να αποσύρει αμέσως τις ένοπλες δυνάμεις της στις περιοχές μόνιμης στάθμευσής τους, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες συμφωνίες. Οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της Ένωσης δήλωσαν ότι τυχόν περαιτέρω ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία θα έχουν πρόσθετες και εκτενείς συνέπειες στις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ρωσικής Ομοσπονδίας, αφετέρου, σε ευρύ φάσμα οικονομικών τομέων. Κάλεσαν τη Ρωσική Ομοσπονδία να επιτρέψει την άμεση πρόσβαση των διεθνών παρατηρητών, τονίζοντας ότι η επίλυση της κρίσης στην Ουκρανία πρέπει να βασίζεται στην εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και στην αυστηρή τήρηση των διεθνών κανόνων.
- 6 Στις 16 Μαρτίου 2014, η βουλή της Αυτόνομης Δημοκρατίας της Κριμαίας και η τοπική κυβέρνηση της Σεβαστούπολης, δύο διοικητικών υποδιαιρέσεων της Ουκρανίας, διενήργησαν δημοψήφισμα σχετικά με το καθεστώς της Κριμαίας. Στο δημοψήφισμα αυτό, ερωτήθηκε ο λαός της Κριμαίας αν

επιθυμεί να ενσωματωθεί στη Ρωσική Ομοσπονδία ως ομόσπονδο κράτος ή αν επιθυμεί να αποκαταστήσει το Σύνταγμα της Κριμαίας του 1992 και το καθεστώς της Κριμαίας ως τμήματος της Ουκρανίας. Σύμφωνα με το αποτέλεσμα που ανακοινώθηκε από την Αυτόνομη Δημοκρατία της Κριμαίας, το 96,77 % ψήφισε υπέρ της ενσωμάτωσης της περιοχής στη Ρωσική Ομοσπονδία, ενώ η συμμετοχή ανήλθε στο 83,1 %.

- 7 Στις 17 Μαρτίου 2014, το Συμβούλιο ενέκρινε περαιτέρω συμπεράσματα σχετικά με την Ουκρανία. Το Συμβούλιο καταδίκασε απερίφραστα τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος της 16ης Μαρτίου 2014 στην Κριμαία για την προσχώρηση στη Ρωσική Ομοσπονδία, εκτιμώντας ότι το δημοψήφισμα αυτό πραγματοποιήθηκε κατά κατάφωρη παραβίαση του Ουκρανικού Συντάγματος. Το Συμβούλιο κάλεσε μετ' επιτάσεως τη Ρωσική Ομοσπονδία να προβεί σε ενέργειες για την αποκλιμάκωση της κρίσης, να μειώσει αμέσως τις δυνάμεις της στα προ κρίσης επίπεδα και να τις επαναφέρει στις θέσεις τους σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις της, να ξεκινήσει άμεσο διάλογο με την Ουκρανική Κυβέρνηση και να κάνει χρήση όλων των οικείων διεθνών μηχανισμών για την αναζήτηση ειρηνικής λύσης ύστερα από διαπραγματεύσεις, τηρώντας τις διμερείς και πολυμερείς δεσμεύσεις της για τον σεβασμό της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο εξέφρασε τη λύπη του για το γεγονός ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών δεν κατάφερε να εγκρίνει ψήφισμα, λόγω του βέτο που αντέταξε η Ρωσική Ομοσπονδία. Περαιτέρω, το Συμβούλιο παρότρυνε τη Ρωσική Ομοσπονδία να μην προβεί σε ενέργειες για την προσάρτηση της Κριμαίας κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου.
- 8 Την ίδια ημέρα, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, την απόφαση 2014/145/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά δράσεις που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2014, L 78, σ. 16), καθώς και, βάσει του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, τον κανονισμό (ΕΕ) 269/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2014, L 78, σ. 6), μέσω των οποίων επέβαλε ταξιδιωτικούς περιορισμούς και μέτρα δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων προσώπων υπεύθυνων για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και προσώπων και οντοτήτων συνδεδεμένων με αυτά.
- 9 Στις 17 Μαρτίου 2014, η Ρωσική Ομοσπονδία αναγνώρισε επίσημα τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος που διεξήχθη στην Κριμαία στις 16 Μαρτίου 2014. Μετά το δημοψήφισμα αυτό, το Ανώτατο Συμβούλιο της Κριμαίας και το δημοτικό συμβούλιο της Σεβαστούπολης κήρυξαν την ανεξαρτησία της Κριμαίας από την Ουκρανία και ζήτησαν την ενσωμάτωσή της στη Ρωσική Ομοσπονδία. Την ίδια ημέρα, ο Ρώσος Πρόεδρος υπέγραψε διάταγμα με το οποίο αναγνώρισε τη Δημοκρατία της Κριμαίας ως κυρίαρχο και ανεξάρτητο κράτος.
- 10 Στις 21 Μαρτίου 2014, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθύμισε τη δήλωση των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων της Ένωσης της 6ης Μαρτίου 2014 και ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προετοιμάσουν ενδεχόμενα στοχευμένα μέτρα.
- 11 Στις 23 Ιουνίου 2014, το Συμβούλιο αποφάσισε ότι η εισαγωγή στην Ένωση εμπορευμάτων καταγωγής Κριμαίας ή Σεβαστούπολης θα πρέπει να απαγορευθεί, με την εξαίρεση των εμπορευμάτων καταγωγής Κριμαίας ή Σεβαστούπολης στα οποία η Ουκρανική Κυβέρνηση έχει χορηγήσει πιστοποιητικό καταγωγής.
- 12 Μετά το ατύχημα της 17ης Ιουλίου 2014, που είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή του αεροσκάφους της πτήσης MH17 της Malaysian Airlines στο Ντονέσκ (Ουκρανία), το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) να ολοκληρώσουν τις προπαρασκευαστικές τους εργασίες για ενδεχόμενα στοχευμένα μέτρα και να υποβάλουν, το αργότερο έως τις 24 Ιουλίου, προτάσεις για τη λήψη μέτρων, μεταξύ άλλων, σχετικά με την πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές, την άμυνα, τα αγαθά διπλής χρήσης και τις ευαίσθητες τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένου του ενεργειακού τομέα.

- 13 Στις 31 Ιουλίου 2014, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της κατάστασης στην Ουκρανία, παρά την επιβολή, τον Μάρτιο του 2014, ταξιδιωτικών περιορισμών καθώς και μέτρων δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων σε βάρος ορισμένων φυσικών και νομικών προσώπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, την απόφαση 2014/512/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 229, σ. 13), με σκοπό τη θέσπιση στοχευμένων περιοριστικών μέτρων στους τομείς της πρόσβασης στις κεφαλαιαγορές, της άμυνας, των αγαθών διπλής χρήσης και των ευαίσθητων τεχνολογιών, ιδίως στον τομέα της ενέργειας.
- 14 Θεωρώντας ότι τα τελευταία αυτά μέτρα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΛΕΕ και ότι η εφαρμογή τους απαιτεί την έκδοση κανονιστικής πράξης στο επίπεδο της Ένωσης, το Συμβούλιο εξέδωσε την ίδια ημέρα, βάσει του άρθρου 215, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, τον κανονισμό (ΕΕ) 833/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 229, σ. 1), ο οποίος περιέχει λεπτομερέστερες διατάξεις για τη θέση σε εφαρμογή, τόσο στο επίπεδο της Ένωσης όσο και στο επίπεδο των κρατών μελών, των οριζόμενων στην απόφαση 2014/512.
- 15 Ο δηλωθείς σκοπός των εν λόγω περιοριστικών μέτρων ήταν να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης. Προς τούτο, η απόφαση 2014/512 θέσπισε, ειδικότερα, απαγορεύσεις εξαγωγής ορισμένων ευαίσθητων ειδών και τεχνολογιών που προορίζονται για τον πετρελαϊκό τομέα στη Ρωσία, καθώς και περιορισμούς της πρόσβασης ορισμένων επιχειρηματιών του οικείου τομέα στις κεφαλαιαγορές της Ένωσης.
- 16 Στη συνέχεια, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 8 Σεπτεμβρίου 2014, την απόφαση 2014/659/ΚΕΠΠΑ για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512 (ΕΕ 2014, L 271, σ. 54), και τον κανονισμό (ΕΕ) 960/2014 για την τροποποίηση του κανονισμού 833/2014 (ΕΕ 2014, L 271, σ. 3), προκειμένου να επεκτείνει την απαγόρευση σχετικά με ορισμένα χρηματοοικονομικά μέσα που είχε αποφασιστεί στις 31 Ιουλίου 2014 και να επιβάλει πρόσθετους περιορισμούς στην πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά.
- 17 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της απόφασης 2014/512, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2014/659, έχει ως εξής:
- «1. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση αγορά ή πώληση, η άμεση ή έμμεση παροχή επενδυτικών υπηρεσιών ή η συνδρομή στην έκδοση ή οποιαδήποτε άλλη συναλλαγή, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ομόλογα, τίτλους κεφαλαίου ή συναφή χρηματοοικονομικά μέσα με μέγιστη διάρκεια που υπερβαίνει τις 90 ημέρες, τα οποία εκδίδονται μετά την 1η Αυγούστου 2014 μέχρι τη 12η Σεπτεμβρίου 2014, ή με μέγιστη διάρκεια που υπερβαίνει τις 30 ημέρες, τα οποία εκδίδονται μετά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014 από:
- α) μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή ιδρύματα ανάπτυξης του χρηματοοικονομικού τομέα που έχουν έδρα στη Ρωσία και είναι κρατικής ιδιοκτησίας ή ελέγχου σε ποσοστό άνω του 50 % κατά την 1η Αυγούστου 2014, ως έχουν στο παράρτημα Ι·
- β) οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό με έδρα εκτός της Ένωσης που ανήκει σε ποσοστό άνω του 50 % σε οντότητα η οποία κατονομάζεται στο παράρτημα Ι· ή
- γ) οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό που ενεργεί εξ ονόματος ή υπό τις εντολές οντότητας η οποία ανήκει στην κατηγορία που αναφέρεται στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου ή κατονομάζεται στο παράρτημα Ι.»
- 18 Το όνομα της προσφεύγουσας περιλαμβάνεται στο σημείο 1 του παραρτήματος Ι της απόφασης 2014/512, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2014/659.

- 19 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 833/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 960/2014 (στο εξής: προσβαλλόμενος κανονισμός), έχει ως εξής:
- «1. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση αγορά, πώληση, παροχή επενδυτικών υπηρεσιών για την έκδοση ή παροχή βοήθειας για την έκδοση καθώς ή η με άλλο τρόπο διαπραγμάτευση κινητών αξιών και μέσων χρηματαγοράς που έχουν διάρκεια άνω των 90 ημερών και εκδόθηκαν από την 1η Αυγούστου 2014 έως τη 12η Σεπτεμβρίου 2014 ή έχουν διάρκεια άνω των 30 ημερών και εκδίδονται μετά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014 από:
- α) μεγάλο πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο μεγάλο οργανισμό που έχει ρητή εντολή να προωθεί την ανταγωνιστικότητα της ρωσικής οικονομίας, τη διαφοροποίησή της και την ενθάρρυνση των επενδύσεων, έχει την έδρα του στη Ρωσία και τελεί υπό κρατική ιδιοκτησία ή έλεγχο σε ποσοστό άνω του 50 % κατά την 1η Αυγούστου 2014, όπως κατονομάζεται στο παράρτημα ΙΙΙ, ή
- β) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του εκτός της Ένωσης και του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, σε ποσοστό άνω του 50 % οντότητα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ ή
- γ) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας που αναφέρεται στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου ή περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ.»
- 20 Το όνομα της προσφεύγουσας περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 21 Με έγγραφο της 22ας Οκτωβρίου 2014, η προσφεύγουσα ζήτησε να της χορηγηθεί πρόσβαση στα έγγραφα και τα αποδεικτικά στοιχεία που την αφορούσαν και τα οποία περιείχονταν στον φάκελο του Συμβουλίου.
- 22 Με έγγραφο της 9ης Δεκεμβρίου 2014, το Συμβούλιο απάντησε στην αίτηση της προσφεύγουσας και της διαβίβασε αποδεικτικά στοιχεία και έγγραφα που είχε στην κατοχή του και τα οποία αφορούσαν την απόφαση εγγραφής του ονόματος της προσφεύγουσας στον κατάλογο των οντοτήτων τις οποίες αφορούν τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα.
- 23 Η ισχύς της απόφασης 2014/512 παρατάθηκε μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2016 με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/971 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 2015, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512 (ΕΕ 2015, L 157, σ. 50), και στη συνέχεια μέχρι τις 31 Ιουλίου 2016 με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/2431 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 2015, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512 (ΕΕ 2015, L 334, σ. 22), μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2017 με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2016/1071 του Συμβουλίου, της 1ης Ιουλίου 2016, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512 (ΕΕ 2016, L 178, σ. 21), μέχρι τις 31 Ιουλίου 2017 με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2016/2315 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2016, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512 (ΕΕ 2016, L 345, σ. 65), και, τέλος, μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2018 με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/1148 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2017, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512 (ΕΕ 2017, L 166, σ. 35).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 24 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Οκτωβρίου 2014, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

Παρέμβαση

- 25 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Φεβρουαρίου 2015, η Επιτροπή ζήτησε να παρέμβει στην παρούσα διαδικασία προς στήριξη των αιτημάτων του Συμβουλίου.
- 26 Η προσφεύγουσα κατέθεσε τις παρατηρήσεις της επί της αίτησης αυτής στις 12 Μαρτίου 2015.
- 27 Με διάταξη της 26ης Μαΐου 2015, ο πρόεδρος του ένατου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου δέχθηκε την αίτηση αυτή.
- 28 Στις 2 Ιουλίου 2015 η Επιτροπή κατέθεσε υπόμνημα παρέμβασης.
- 29 Η προσφεύγουσα και το Συμβούλιο κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί του υπομνήματος αυτού εντός της προς τούτο ταχθείσας προθεσμίας.

Αναστολή της διαδικασίας

- 30 Στις 12 Μαρτίου 2015, ο πρόεδρος του ένατου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου αποφάσισε να ακούσει τους διαδίκους επί της ενδεχόμενης αναστολής της διαδικασίας μέχρις ότου το Δικαστήριο εκδώσει απόφαση που να περατώνει τη δίκη στην υπόθεση C-72/15, Rosneft. Με έγγραφο της Γραμματείας του Γενικού Δικαστηρίου της 23ης Μαρτίου 2015, τάχθηκε προθεσμία στους διαδίκους για τον σκοπό αυτό.
- 31 Το Συμβούλιο και η προσφεύγουσα υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί της εν λόγω ενδεχόμενης αναστολής με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, αντιστοίχως, την 1η Απριλίου 2015 και στις 8 Απριλίου 2015.
- 32 Με απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2015, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 69, στοιχείο α', του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο πρόεδρος του ένατου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου αποφάσισε να αναστείλει την εκδίκαση της υπόθεσης με το αιτιολογικό ότι υπήρχε τουλάχιστον μερική σύμπτωση μεταξύ των διατάξεων των οποίων το περιεχόμενο και το κύρος κλήθηκε να εκτιμήσει το Δικαστήριο στην υπόθεση C-72/15, Rosneft, και εκείνων οι οποίες είναι κρίσιμες στην υπό κρίση υπόθεση.
- 33 Μετά την έκδοση της απόφασης της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), η αναστολή της διαδικασίας έληξε, σύμφωνα με το άρθρο 71, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 34 Στο πλαίσιο αυτό, οι κύριοι διάδικοι κλήθηκαν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί των συνεπειών που πρέπει να συναχθούν από την απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), όσον αφορά τους λόγους και τα επιχειρήματα που προβάλλονται στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν στο αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

Προσαρμογές του δικογράφου της προσφυγής

- 35 Με υπόμνημα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 26 Ιουνίου 2015, η προσφεύγουσα προσαρμοσε το δικόγραφο της προσφυγής ώστε με αυτήν να ζητείται επίσης η ακύρωση της απόφασης 2015/971, καθόσον με αυτήν επεκτάθηκε μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2016 η εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που προβλέπει η απόφαση 2014/512, περιλαμβανομένης και της εγγραφής του ονόματός της στον κατάλογο των οντοτήτων που θίγονται από τα εν λόγω μέτρα.

- 36 Το Συμβούλιο υπέβαλε τις παρατηρήσεις του επί του υπομνήματος αυτού με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 20 Αυγούστου 2015.
- 37 Με υπόμνημα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Ιανουαρίου 2016, η προσφεύγουσα προσάρμοσε το δικόγραφο της προσφυγής ώστε με αυτήν να ζητείται επίσης η ακύρωση της απόφασης 2015/2431, καθόσον με αυτήν επεκτάθηκε μέχρι τις 31 Ιουλίου 2016 η εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που προβλέπει η απόφαση 2014/512, περιλαμβανομένης και της εγγραφής του ονόματός της στον κατάλογο των οντοτήτων που θίγονται από τα εν λόγω μέτρα.
- 38 Με υπόμνημα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 19 Απριλίου 2017, η προσφεύγουσα προσάρμοσε το δικόγραφο της προσφυγής ώστε με αυτήν να ζητείται επίσης η ακύρωση της απόφασης 2016/1071 και της απόφασης 2016/2315, καθόσον με αυτές επεκτάθηκε, αντιστοίχως, μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2017 και τις 31 Ιουλίου 2017 η εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που προβλέπει η απόφαση 2014/512, περιλαμβανομένης και της εγγραφής του ονόματός της στον κατάλογο των οντοτήτων που θίγονται από τα εν λόγω μέτρα.
- 39 Το Συμβούλιο υπέβαλε τις παρατηρήσεις του επί των υπομνημάτων αυτών με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 15 Μαΐου 2017.
- 40 Με υπόμνημα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 27 Ιουλίου 2017, η προσφεύγουσα προσάρμοσε το δικόγραφο της προσφυγής ώστε με αυτήν να ζητείται επίσης η ακύρωση της απόφασης 2017/1148, καθόσον με αυτήν επεκτάθηκε μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2018 η εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που προβλέπει η απόφαση 2014/512, περιλαμβανομένης και της εγγραφής του ονόματός της στον κατάλογο των οντοτήτων που θίγονται από τα εν λόγω μέτρα.
- 41 Το Συμβούλιο υπέβαλε τις παρατηρήσεις του επί του υπομνήματος αυτού με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 17 Αυγούστου 2017.

Μεταβολή της σύνθεσης των τμημάτων

- 42 Κατόπιν μεταβολής της σύνθεσης των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο έκτο τμήμα, στο οποίο κατά συνέπεια ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Αιτήματα των διαδίκων

- 43 Η προσφεύγουσα ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει, αφενός, την απόφαση 2014/512, όπως αυτή παρατάθηκε ή τροποποιήθηκε με την απόφαση 2014/659, την απόφαση 2015/971, την απόφαση 2015/2431, την απόφαση 2016/1071, την απόφαση 2016/2315 και την απόφαση 2017/1148 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), και, αφετέρου, τον προσβαλλόμενο κανονισμό (στο εξής, από κοινού: προσβαλλόμενες πράξεις), καθόσον οι πράξεις αυτές την αφορούν·
 - να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 44 Το Συμβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως μη επιίπτουσα εν μέρει στην αρμοδιότητά του και ως απαράδεκτη ή, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Με τη γραπτή απάντησή της στην ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, μετά την έκδοση της απόφασης της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), το Συμβούλιο διευκρίνισε ότι δεν αμφισβητεί πλέον την αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου να ελέγξει τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης, στο μέτρο που αυτή συνεπάγεται περιοριστικά μέτρα κατά την έννοια του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, πράγμα που επιβεβαιώθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

- 45 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή στο σύνολό της.

Σκεπτικό

- 46 Προς στήριξη της προσφυγής ακύρωσης, η προσφεύγουσα προβάλλει τέσσερις λόγους, εκ των οποίων ο πρώτος στηρίζεται στο ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτίμησης και ενήργησε καθ' υπέρβαση εξουσίας εγγράφοντας το όνομά της στα παραρτήματα των προσβαλλόμενων πράξεων, ο δεύτερος σε παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο τρίτος σε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο, και ο τέταρτος σε προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων του δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας, του δικαιώματος άσκησης δραστηριότητας και του δικαιώματος προστασίας της φήμης, που κατοχυρώνονται στα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης). Επιπλέον, η προσφεύγουσα προβάλλει ένσταση έλλειψης νομιμότητας, δυνάμει του άρθρου 277 ΣΛΕΕ, όσον αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλόμενης απόφασης και το άρθρο 5 του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 47 Πρέπει, προκαταρκτικώς, να εξεταστεί το παραδεκτό της προσφυγής.

Επί του παραδεκτού

- 48 Το Συμβούλιο αμφισβητεί τη νομιμοποίηση της προσφεύγουσας να ζητήσει την ακύρωση των προσβαλλόμενων πράξεων.
- 49 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το αίτημα ακύρωσης των μέτρων με τα οποία το όνομα της προσφεύγουσας εγγράφηκε στους καταλόγους των επίμαχων πράξεων δεν πληροί τις προϋποθέσεις παραδεκτού του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα δεν διαθέτει ενεργητική νομιμοποίηση υπό καμία από τις τρεις ιδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 50 Προκαταρκτικώς, το Συμβούλιο επισημαίνει ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε το γεγονός ότι δεν είναι προνομιούχος διάδικος καθώς και το γεγονός ότι δεν είναι αποδέκτρια των μέτρων που θεσπίστηκαν με τον προσβαλλόμενο κανονισμό. Επομένως, η πρώτη περίπτωση του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ δεν τυγχάνει εφαρμογής.
- 51 Στη συνέχεια, όσον αφορά τη δεύτερη και την τρίτη περίπτωση του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο εκτιμά, πρώτον, ότι τα επίμαχα μέτρα δεν «αφορούν άμεσα» την προσφεύγουσα κατά την έννοια της διάταξης αυτής.
- 52 Συναφώς, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η εγγραφή του ονόματος της προσφεύγουσας στον κατάλογο του παραρτήματος του προσβαλλόμενου κανονισμού δεν σημαίνει ότι τα επίμαχα μέτρα που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός την αφορούν άμεσα, τούτο δε λόγω της φύσης της απαγορευόμενης από το εν λόγω κείμενο δραστηριότητας. Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του προσβαλλόμενου κανονισμού δεν απαγορεύει την έκδοση χρηματοοικονομικών μέσων από τις οντότητες τις οποίες αφορά, αλλά την αγορά ή πώληση επενδυτικών υπηρεσιών ή τη συνδρομή στην έκδοση των σχετικών χρηματοπιστωτικών μέσων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της

Ένωσης. Η προσφεύγουσα αποτελεί μεν οντότητα δυνάμενη να εκδώσει χρηματοπιστωτικά μέσα, δεν απέδειξε όμως ότι δραστηριοποιείται σε κάποιον από τους τομείς των απαγορευμένων υπηρεσιών που σχετίζεται με την έκδοση των εν λόγω χρηματοπιστωτικών μέσων. Επομένως, οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν την αφορούν άμεσα. Το γεγονός ότι το όνομα της προσφεύγουσας μνημονεύεται δεν αρκεί για να είναι παραδεκτή η προσφυγή, δεδομένου ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν επηρεάζουν «άμεσα» τη νομική της κατάσταση.

- 53 Δεύτερον, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των επίμαχων μέτρων, το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι οι διατάξεις της προσβαλλόμενης απόφασης απαιτούν την έκδοση πρόσθετων μέτρων εφαρμογής, μέτρα τα οποία εξάλλου θεσπίστηκαν υπό τη μορφή του προσβαλλόμενου κανονισμού. Αντιθέτως, ο προσβαλλόμενος κανονισμός αποτελεί κανονιστική πράξη η οποία δεν απαιτεί περαιτέρω μέτρα εφαρμογής.
- 54 Τρίτον, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν «αφορούν ατομικά» την προσφεύγουσα. Η προσφεύγουσα ούτε απέδειξε ούτε ήταν σε θέση να αποδείξει ότι βρίσκεται σε ιδιαίτερη κατάσταση που τη χαρακτηρίζει σε σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις των οποίων η πρόσβαση στις αγορές των κεφαλαίων και των δανείων της Ένωσης περιορίστηκε από τις προσβαλλόμενες πράξεις. Το Συμβούλιο επισημαίνει συναφώς ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις δύνανται να επηρεάσουν τις εμπορικές δραστηριότητες μεγάλου αριθμού επιχειρηματιών χωρίς τούτο να συνεπάγεται δικαίωμα να ζητηθεί η ακύρωση των εκεί προβλεπόμενων περιοριστικών μέτρων. Ο οικονομικός αντίκτυπος των επίμαχων μέτρων δεν περιορίζεται εξάλλου στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αλλά θίγει μεγάλο αριθμό επαγγελματιών ή επιχειρήσεων και όχι μόνον τα νομικά πρόσωπα με έδρα τη στοχευόμενη τρίτη χώρα.
- 55 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τα ως άνω επιχειρήματα.
- 56 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί, υπό τις προϋποθέσεις του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου, να ασκεί προσφυγή κατά των πράξεων των οποίων είναι αποδέκτης ή που το αφορούν άμεσα και ατομικά, καθώς και κατά των κανονιστικών πράξεων που το αφορούν άμεσα χωρίς να απαιτούν εκτελεστικά μέτρα. Η δεύτερη περίπτωση του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ διευκρινίζει ότι, αν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί την προσφυγή ακύρωσης δεν είναι αποδέκτης της προσβαλλόμενης πράξης, το παραδεκτό της προσφυγής εξαρτάται από την προϋπόθεση η πράξη να αφορά τον προσφεύγοντα άμεσα και ατομικά. Η Συνθήκη της Λισσαβώνας πρόσθεσε επίσης στο άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ τρίτη περίπτωση η οποία καθιστά ηπιότερες τις προϋποθέσεις του παραδεκτού των προσφυγών ακύρωσης που ασκούνται από φυσικά και νομικά πρόσωπα. Πράγματι, η περίπτωση αυτή, χωρίς να εξαρτά το παραδεκτό των προσφυγών ακύρωσης που ασκούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα από την προϋπόθεση η προσβαλλόμενη πράξη να τα αφορά ατομικά, παρέχει αυτή τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής και κατά «κανονιστικών πράξεων» οι οποίες δεν απαιτούν εκτελεστικά μέτρα αλλά τα αφορούν άμεσα (βλ., συναφώς, απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2013, Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-583/11 P, EU:C:2013:625, σκέψεις 56 και 57).
- 57 Πρώτον, ως προς την προϋπόθεση η προσβαλλόμενη πράξη να αφορά άμεσα την προσφεύγουσα, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η προϋπόθεση που προβλέπεται στο άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και σύμφωνα με την οποία η εν λόγω πράξη πρέπει να αφορά άμεσα ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο απαιτεί το αμφισβητούμενο μέτρο της Ένωσης να παράγει άμεσα αποτελέσματα επί της νομικής κατάστασής του και να μην αφήνει καμία εξουσία εκτίμησης στους αποδέκτες του οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή της, καθόσον η εφαρμογή αυτή έχει αμιγώς αυτόματο χαρακτήρα και απορρέει αποκλειστικώς από τη ρύθμιση της Ένωσης, χωρίς να παρεμβάλλονται άλλοι ενδιάμεσοι κανόνες (βλ., συναφώς, απόφαση της 13ης Μαρτίου 2008, Επιτροπή κατά Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 58 Εν προκειμένω, το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης και το παράρτημα I της εν λόγω απόφασης, αφενός, και το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού και το παράρτημα III του εν λόγω κανονισμού, αφετέρου, απαγορεύουν σε όλες τις επιχειρήσεις της Ένωσης να πραγματοποιούν ορισμένα είδη χρηματοοικονομικών συναλλαγών με πιστωτικά ιδρύματα εγκατεστημένα στη Ρωσία, που πληρούν τις προϋποθέσεις των εν λόγω άρθρων και των οποίων το όνομα περιλαμβάνεται στα παραρτήματα αυτά.
- 59 Διαπιστώνεται, επομένως, ότι οι κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα. Πράγματι, τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα εφαρμόζονται άμεσα σε βάρος της, ως άμεση συνέπεια του γεγονότος ότι αποτελεί οντότητα αναφερόμενη στις εν λόγω διατάξεις, ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα των αντίστοιχων παραρτημάτων, χωρίς να καταλείπεται καμία εξουσία εκτίμησης στους αποδέκτες της που είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή τους. Μικρή σημασία έχει, συναφώς, ότι οι εν λόγω διατάξεις δεν απαγορεύουν στην προσφεύγουσα να πραγματοποιεί τις οικείες πράξεις εκτός της Ένωσης. Συγκεκριμένα, δεν αμφισβητείται ότι οι κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων επιβάλλουν στην προσφεύγουσα περιορισμούς όσον αφορά την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά της Ένωσης.
- 60 Ομοίως, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία του Συμβουλίου σύμφωνα με την οποία δεν επηρεάζεται άμεσα η νομική κατάσταση της προσφεύγουσας, δεδομένου ότι τα μέτρα που θεσπίζονται από τις προσβαλλόμενες πράξεις εφαρμόζονται μόνο στους οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση. Μολονότι είναι αληθές ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις προβλέπουν απαγορεύσεις που εφαρμόζονται πρωτίστως στα πιστωτικά ιδρύματα και στους άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση, οι απαγορεύσεις αυτές έχουν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα να επηρεάζουν άμεσα οντότητες όπως η προσφεύγουσα, οι οποίες βρίσκονται αντιμέτωπες με περιορισμό της οικονομικής τους δραστηριότητας λόγω της εφαρμογής των εν λόγω μέτρων ως προς αυτές. Εξυπακούεται ότι εναπόκειται στους οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση να εφαρμόζουν τα μέτρα αυτά, δεδομένου ότι οι πράξεις που εκδίδονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να τύχουν εφαρμογής εκτός του εδάφους της Ένωσης. Τούτο ωστόσο δεν σημαίνει ότι τα περιοριστικά μέτρα που εφαρμόζονται έναντι των οργανισμών που επηρεάζονται από τις προσβαλλόμενες πράξεις δεν αφορούν άμεσα τις εν λόγω οντότητες. Πράγματι, η απαγόρευση προς τις επιχειρήσεις της Ένωσης να διενεργούν ορισμένα είδη συναλλαγών με οντότητες εγκατεστημένες εκτός της Ένωσης ισοδυναμεί με απαγόρευση προς τις εν λόγω οντότητες να διενεργούν τις οικείες συναλλαγές με επιχειρήσεις της Ένωσης. Επιπλέον, αν γινόταν δεκτή η θέση του Συμβουλίου επί του ζητήματος αυτού, τούτο θα σήμαινε ότι, ακόμη και σε περίπτωση δέσμευσης ατομικών κεφαλαίων, τα περιοριστικά μέτρα δεν αφορούν άμεσα τα απαριθμούμενα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζονται τα μέτρα αυτά, δεδομένου ότι εναπόκειται πρωτίστως στα κράτη μέλη της Ένωσης και στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους να τα εφαρμόσουν.
- 61 Εξάλλου, ματαίως το Συμβούλιο στηρίζεται, συναφώς, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η διάταξη της 6ης Σεπτεμβρίου 2011, *Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου* (T-18/10, EU:T:2011:419). Συγκεκριμένα, στην υπόθεση εκείνη, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανονισμός (ΕΚ) 1007/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, περί εμπορίου προϊόντων φώκιας (ΕΕ 2009, L 286, σ. 36), επηρέαζε αποκλειστικώς τη νομική κατάσταση των προσφευγόντων εκείνων που δραστηριοποιούνταν στη διάθεση στην αγορά της Ένωσης προϊόντων φώκιας και τους οποίους αφορούσε η γενική απαγόρευση διάθεσης στην αγορά των προϊόντων αυτών, αντιθέτως προς τους προσφεύγοντες των οποίων η δραστηριότητα δεν συνίστατο στη διάθεση στην αγορά αυτών των προϊόντων ή εκείνους που ενέπιπταν στην εξαίρεση του κανονισμού 1007/2009, καθώς, κατ' αρχήν, η διάθεση στην αγορά της Ένωσης προϊόντων φώκιας προερχόμενων από θήρα στην οποία επιδίδονται παραδοσιακά οι Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών που συμβάλλει στην επιβίωσή τους παρέμενε επιτρεπτή (βλ., συναφώς, διάταξη της 6ης Σεπτεμβρίου 2011, *Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου*, T-18/10, EU:T:2011:419, σκέψη 79). Εν προκειμένω, αντιθέτως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δραστηριοποιείται στην αγορά των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

τις οποίες αφορούν οι προσβαλλόμενες πράξεις, και όχι σε οποιαδήποτε αγορά προηγούμενου ή επόμενου σταδίου σε σχέση με τις υπηρεσίες αυτές, όπως ισχυρίζεται το Συμβούλιο. Πράγματι, ακριβώς λόγω των προσβαλλόμενων πράξεων, η προσφεύγουσα αδυνατεί να διενεργήσει ορισμένες απαγορευόμενες χρηματοπιστωτικές συναλλαγές με οργανισμούς εγκατεστημένους στην Ένωση, ενώ, αν δεν είχαν εκδοθεί οι σχετικές πράξεις, θα είχε το δικαίωμα να προβεί σε τέτοιου είδους συναλλαγές.

- 62 Στο μέτρο, επομένως, που οι κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων αφορούν την προσφεύγουσα, συνάγεται ότι την αφορούν άμεσα.
- 63 Δεύτερον, χωρίς να απαιτείται να εξεταστεί εάν οι κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων απαιτούν ή μη εκτελεστικά μέτρα, επισημαίνεται ότι πληρούνται εν προκειμένω και η προϋπόθεση που προβλέπεται στη δεύτερη περίπτωση του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και σύμφωνα με την οποία η οικεία πράξη πρέπει να αφορά την προσφεύγουσα ατομικά.
- 64 Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι κάθε εγγραφή σε κατάλογο προσώπων ή οντοτήτων έναντι των οποίων επιβάλλονται περιοριστικά μέτρα ανοίγει για το εν λόγω πρόσωπο ή την οντότητα, καθόσον ως προς αυτό συνιστά ατομική απόφαση, την οδό της προσφυγής ενώπιον του δικαστή της Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 28ης Νοεμβρίου 2013, Συμβούλιο κατά Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, σκέψη 50, της 1ης Μαρτίου 2016, National Iranian Oil Company κατά Συμβουλίου, C-440/14 P, EU:C:2016:128, σκέψη 44, και της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 103 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 65 Όμως, εν προκειμένω, δεδομένου ότι το όνομά της περιλαμβάνεται στους καταλόγους του παραρτήματος I της προσβαλλόμενης απόφασης και του παραρτήματος III του προσβαλλόμενου κανονισμού, μεταξύ των οντοτήτων στις οποίες επιβάλλονται τα περιοριστικά μέτρα που προβλέπονται στις κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα εν λόγω μέτρα αφορούν ατομικά την προσφεύγουσα.
- 66 Οποιαδήποτε άλλη λύση αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 263 και του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και, κατά συνέπεια, αντιβαίνει στο σύστημα δικαστικής προστασίας το οποίο θεσπίζεται με τη Συνθήκη ΛΕΕ, καθώς και στο δικαίωμα πραγματικής προσφυγής το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2014, National Iranian Oil Company κατά Συμβουλίου, T-578/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:678, σκέψη 36).
- 67 Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι η προσφεύγουσα παραδεκτώς ζητεί την ακύρωση των περιοριστικών μέτρων που θεσπίστηκαν με τις κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων, καθόσον την αφορούν.

Επί της ουσίας

Επί του πρώτου λόγου, ο οποίος στηρίζεται, κατ' ουσίαν, σε σφάλμα εκτίμησης στο οποίο φέρεται ότι υπέπεσε το Συμβούλιο καθόσον ενέγραψε το όνομα της προσφεύγουσας στα παραρτήματα των προσβαλλόμενων πράξεων

- 68 Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε δύο ουσιώδη πραγματικά σφάλματα καθώς και σε πρόδηλο σφάλμα εκτίμησης και ότι ενήργησε καθ' υπέρβαση εξουσίας δεχόμενο ότι η προσφεύγουσα πληροί τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του προσβαλλόμενου κανονισμού, με αποτέλεσμα την εγγραφή του ονόματός της στα παραρτήματα των προσβαλλόμενων πράξεων.

- 69 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ούτε ανήκει στη Ρωσική Κυβέρνηση ούτε ελέγχεται από αυτήν και ότι η δραστηριότητά της έχει αμιγώς εμπορικό σκοπό. Ισχυρίζεται δε ότι το γεγονός ότι ο κύριος μέτοχός της, δηλαδή η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσικής Ομοσπονδίας, κατέχει άνω του 50 % των μετοχών με δικαίωμα ψήφου δεν μεταβάλλει την κατάσταση αυτή. Η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσικής Ομοσπονδίας ενεργεί ανεξάρτητα από τις δημόσιες αρχές, αυτό δε το καθεστώς ανεξαρτησίας της είναι κατοχυρωμένο, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 75 του Ρωσικού Συντάγματος.
- 70 Επιπλέον, η προσφεύγουσα εκτιμά ότι «η κρατική ιδιοκτησία ή έλεγχος» έχει την έννοια ότι η ιδιοκτησία ή ο έλεγχος ανήκει στη Ρωσική Κυβέρνηση. Οποιαδήποτε ευρύτερη ερμηνεία θα ήταν αντίθετη ιδίως προς την αρχή της συστατικής ερμηνείας των περιοριστικών μέτρων λόγω των συνεπειών τους και της παρέμβασης που αυτές συνεπάγονται στα θεμελιώδη δικαιώματα των θιγόμενων οντοτήτων.
- 71 Δεύτερον, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, όπως σαφώς προκύπτει από το καταστατικό της, δεν διαθέτει ρητή εντολή να προωθεί την ανταγωνιστικότητα της ρωσικής οικονομίας, τη διαφοροποίησή της και την ενθάρρυνση των επενδύσεών της. Δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 5, παράγραφος 1, του προσβαλλόμενου κανονισμού είναι σωρευτικές και ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε ότι η προσφεύγουσα διαθέτει τη σχετική εντολή, το εν λόγω θεσμικό όργανο έσφαλε προδήλως κατά την εκτίμησή του ότι αυτή πληρούσε τα οριζόμενα κριτήρια. Η προσφεύγουσα τονίζει τον σωρευτικό χαρακτήρα των δύο προϋποθέσεων του άρθρου 5, παράγραφος 1, του προσβαλλόμενου κανονισμού. Θεωρεί δε ότι, σε περίπτωση αμφιβολιών ως προς την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 1, του προσβαλλόμενου κανονισμού, το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να ερμηνεύσει τις σχετικές με την προσφεύγουσα διατάξεις κατά τρόπο συστατικό, αίροντας κάθε ασάφεια υπέρ αυτής. Επιπλέον, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα κατέθεσε πίνακα συνιστάμενο σε παραβολή των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων του άρθρου 5, παράγραφος 1, του προσβαλλόμενου κανονισμού, από την οποία προκύπτει ότι, σε πολλές από αυτές τις γλωσσικές αποδόσεις, η απαίτηση να υφίσταται ρητή εντολή αποτελεί πρόσθετη προϋπόθεση ισχύουσα για κάθε μεγάλο πιστωτικό ίδρυμα που ανήκει ή ελέγχεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50 % από το Ρωσικό Δημόσιο κατά την 1η Αυγούστου 2014.
- 72 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά.
- 73 Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι η προσφεύγουσα πρέπει να θεωρηθεί ότι επικαλείται νομικό σφάλμα και σφάλμα εκτίμησης και όχι πρόδηλο σφάλμα εκτίμησης.
- 74 Πράγματι, η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου τον οποίο εγγυάται το άρθρο 47 του Χάρτη επιβάλλει, μεταξύ άλλων, να βεβαιώνεται ο δικαστής της Ένωσης ότι η απόφαση για τη θέσπιση ή τη διατήρηση των περιοριστικών μέτρων, η οποία έχει ατομικό χαρακτήρα για το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή την ενδιαφερόμενη οντότητα, στηρίζεται σε επαρκώς στέρεα πραγματική βάση. Τούτο προϋποθέτει εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών που εκτίθενται στην αιτιολογική έκθεση στην οποία στηρίζεται η εν λόγω απόφαση, ούτως ώστε ο δικαστικός έλεγχος να μην περιορίζεται σε αφηρημένη πιθανολόγηση των προβαλλομένων λόγων, αλλά να αφορά το αν οι λόγοι αυτοί ή, τουλάχιστον, ένας εξ αυτών που θεωρείται επαρκής αυτός καθ'αυτόν για να στηρίξει την ίδια αυτή απόφαση είναι τεκμηριωμένοι (απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 119).
- 75 Πρώτον, επισημαίνεται ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού αφορά ορισμένα είδη ιδρυμάτων που ανήκουν ή ελέγχονται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50 % από το Ρωσικό «Δημόσιο» και όχι από τη Ρωσική «Κυβέρνηση», όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα. Η συστατική ερμηνεία που προτείνει η προσφεύγουσα ισοδυναμεί με περιορισμό του πεδίου εφαρμογής του προσβαλλόμενου κανονισμού και επαναπροσδιορισμό των βασικών κριτηρίων που προβλέπονται στην προσβαλλόμενη απόφαση και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

- 76 Πάντως, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι ανήκει κατά ποσοστό άνω του 50 % στην Κεντρική Τράπεζα της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Επιπλέον, όπως προκύπτει από τον ομοσπονδιακό νόμο αριθ. 86-FZ, της 10ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την Κεντρική Τράπεζα της Ρωσικής Ομοσπονδίας, η τελευταία αποτελεί ομοσπονδιακό οργανισμό υπαγόμενο στο Δημόσιο (άρθρο 1, εδάφιο 2), του οποίου ο πρόεδρος και το διοικητικό συμβούλιο διορίζονται από την Gosudarstvennaya Duma Federal'nogo Sobrania Rossiskoï Federatsii (Κρατική Δούμα της Ομοσπονδιακής Συνέλευσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας) κατόπιν πρότασης ή με τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας (άρθρο 5), συμμετέχει στη διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας (άρθρο 21), εκπροσωπεί τα συμφέροντα της Ρωσικής Ομοσπονδίας στο πλαίσιο, μεταξύ άλλων, των διεθνών νομισματικών και χρηματοπιστωτικών οργανισμών (άρθρο 51) και αποδίδει στον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό του κράτους το 50 % (75 % από 1ης Ιανουαρίου 2016) των κερδών της σε ετήσια βάση.
- 77 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί αν η προϋπόθεση του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τη «ρητή εντολή» συνιστά διαζευκτική προϋπόθεση, όπως υποστηρίζουν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, ή σωρευτική προϋπόθεση, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, σε σχέση με την έννοια «μεγάλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα».
- 78 Πρέπει συναφώς να υπομνησθεί ότι το γράμμα του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού, το οποίο είναι κάπως ακριβέστερο και λεπτομερέστερο από εκείνο του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης, προβλέπει ότι «[α]παγορεύεται η άμεση ή έμμεση αγορά, πώληση, παροχή επενδυτικών υπηρεσιών για την έκδοση ή παροχή βοήθειας για την έκδοση καθώς ή η με άλλο τρόπο διαπραγμάτευση κινητών αξιών και μέσω χρηματαγοράς που έχουν διάρκεια άνω των 90 ημερών και εκδόθηκαν από την 1η Αυγούστου 2014 έως τη 12η Σεπτεμβρίου 2014 ή έχουν διάρκεια άνω των 30 ημερών και εκδίδονται μετά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014 από [...] μεγάλο πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο μεγάλο οργανισμό που έχει ρητή εντολή να προωθεί την ανταγωνιστικότητα της ρωσικής οικονομίας, τη διαφοροποίησή της και την ενθάρρυνση των επενδύσεων, έχει την έδρα του στη Ρωσία και τελεί υπό κρατική ιδιοκτησία ή έλεγχο σε ποσοστό άνω του 50 % κατά την 1η Αυγούστου 2014, όπως κατονομάζεται στο παράρτημα III».
- 79 Είναι αλήθεια ότι η γραμματική ερμηνεία πλειόνων γλωσσικών αποδόσεων του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού θα μπορούσε να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η διάζευξη την οποία περιλαμβάνει η διάταξη αυτή συνίσταται στην εναλλακτική επιλογή μεταξύ «μεγάλου πιστωτικού ιδρύματος», αφενός, και «άλλου μεγάλου οργανισμού», αφετέρου, και ότι και οι δύο κατηγορίες ιδρυμάτων θα πρέπει, σε όλες τις περιπτώσεις, να έχουν ρητή εντολή να προωθούν την ανταγωνιστικότητα της ρωσικής οικονομίας, τη διαφοροποίησή της και την ενθάρρυνση των επενδύσεων, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα.
- 80 Επιπλέον, η ερμηνεία των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού δεν μπορεί, αυτή καθαυτήν, να στηρίξει την άποψη του Συμβουλίου ότι στην πραγματικότητα υπάρχει δυνατότητα εναλλακτικής επιλογής μεταξύ «μεγάλου πιστωτικού ιδρύματος», αφενός, και «άλλου μεγάλου οργανισμού που έχει ρητή εντολή να προωθεί την ανταγωνιστικότητα της ρωσικής οικονομίας, τη διαφοροποίησή της και την ενθάρρυνση των επενδύσεων», αφετέρου. Εξάλλου, όπως αναγνώρισε το Συμβούλιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ορισμένες γλωσσικές αποδόσεις είναι διφορούμενες και θα μπορούσαν να ερμηνευθούν υπό την έννοια που προβάλλει η προσφεύγουσα, δηλαδή υπό την έννοια ότι επιβάλλουν την υποχρέωση ύπαρξης «ρητής εντολής» ακόμη και για τα μεγάλα πιστωτικά ιδρύματα.
- 81 Εντούτοις, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, οι κανόνες του δικαίου της Ένωσης πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται κατά τρόπο ομοιόμορφο λαμβανομένων υπόψη των αποδόσεών τους σε όλες τις γλώσσες της Ένωσης. Σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων ενός νομοθετήματος της Ένωσης, η επίμαχη διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται σε συνάρτηση με τη γενική οικονομία και τον σκοπό της κανονιστικής ρύθμισης της οποίας αποτελεί στοιχείο (βλ.

απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2005, Jyske Finans, C-280/04, EU:C:2005:753, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 21ης Νοεμβρίου 1974, Moulijn κατά Επιτροπής, 6/74, EU:C:1974:129, σκέψεις 10 και 11).

- 82 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, του προσβαλλόμενου κανονισμού σκοπεύει, σύμφωνα με το άρθρο 215 ΣΛΕΕ, στη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του άρθρου 1, παράγραφος 1, της προσβαλλόμενης απόφασης, οι όροι της πρώτης εκ των ανωτέρω διατάξεων πρέπει να ερμηνεύονται, κατά το μέτρο του δυνατού, υπό το πρίσμα της δεύτερης (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 141).
- 83 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης κάνει λόγο για «μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή ιδρύματα ανάπτυξης του χρηματοοικονομικού τομέα που έχουν έδρα στη Ρωσία και είναι κρατικής ιδιοκτησίας ή ελέγχου σε ποσοστό άνω του 50 % κατά την 1η Αυγούστου 2014, ως έχουν στο παράρτημα Ι» (σκέψη 17 ανωτέρω). Επομένως, υπάρχει όντως δυνατότητα επιλογής μεταξύ των «μεγάλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» και των «ιδρυμάτων ανάπτυξης του χρηματοοικονομικού τομέα», τα οποία ορίζονται με μεγαλύτερη ακρίβεια στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού ως «άλλο[ι] μεγάλο[ι] οργανισμοί] που έχ[ουν] ρητή εντολή να προωθ[ούν] την ανταγωνιστικότητα της ρωσικής οικονομίας, τη διαφοροποίησή της και την ενθάρρυνση των επενδύσεων».
- 84 Κατά συνέπεια, κακώς η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι «κάθε μεγάλο πιστωτικό ίδρυμα» έπρεπε, ταυτοχρόνως, να έχει «ρητή εντολή να προωθεί την ανταγωνιστικότητα της ρωσικής οικονομίας, τη διαφοροποίησή της και την ενθάρρυνση των επενδύσεων», και να πληροί επιπροσθέτως τις άλλες προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού, ώστε να είναι δυνατή η εγγραφή του στον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙΙ του εν λόγω κανονισμού.
- 85 Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε νομικό σφάλμα ή σε σφάλμα εκτίμησης καθόσον θεώρησε ότι η προσφεύγουσα αποτελεί «μεγάλο πιστωτικό ίδρυμα [...] που έχει [...] την έδρα του στη Ρωσία και τελεί υπό κρατική ιδιοκτησία ή έλεγχο σε ποσοστό άνω του 50 % κατά την 1η Αυγούστου 2014», με αποτέλεσμα να πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού για την εγγραφή της στο παράρτημα ΙΙΙ του εν λόγω κανονισμού.
- 86 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δεύτερου λόγου, ο οποίος στηρίζεται σε παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης που προβλέπει το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ

- 87 Στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο δεν παρέθεσε προσήκουσα ή επαρκή αιτιολογία προκειμένου να τη συμπεριλάβει στους καταλόγους των παραρτημάτων των προσβαλλόμενων πράξεων, κατά παράβαση του άρθρου 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 88 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι δεν έλαβε κανένα έγγραφο ή κοινοποίηση από το Συμβούλιο που να την ενημερώνει για την εγγραφή της στους καταλόγους των παραρτημάτων των προσβαλλόμενων πράξεων, πολύ λιγότερο δε για τους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο επιθυμούσε να τη συμπεριλάβει στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω πράξεων, τεκμηριωμένους με αποδεικτικά στοιχεία. Συναφώς, η προσφεύγουσα φρονεί ότι το γεγονός ότι οι κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως μέτρα δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων δεν ασκεί επιρροή, δεδομένου ότι οι διατάξεις αυτές αποτελούν περιοριστικά μέτρα που επηρεάζουν αρνητικά φυσικά ή νομικά πρόσωπα στοχευμένα ατομικά. Επομένως, το Συμβούλιο

όφειλε να έχει παράσχει στην προσφεύγουσα τους λόγους που δικαιολόγησαν την εγγραφή της στους καταλόγους των παραρτημάτων των προσβαλλόμενων πράξεων, δεδομένου ότι δεν αρκούσε η δημοσίευση των επίμαχων μέτρων στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

- 89 Δεύτερον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι είναι αδύνατο να προσδιοριστούν με σαφήνεια, στις προσβαλλόμενες πράξεις, η βάση στην οποία στηρίχθηκε το Συμβούλιο για να καταλήξει ότι η προσφεύγουσα πληροί τα κριτήρια εγγραφής καθώς και τα πραγματικά περιστατικά στα οποία θεμελιώνεται το συμπέρασμα αυτό, λαμβανομένου υπόψη ότι το όνομά της αναφέρεται στα παραρτήματα των προσβαλλόμενων πράξεων χωρίς καμία περαιτέρω διευκρίνιση. Επιπλέον, το επιχείρημα ότι οι ίδιες οι διατάξεις παρέχουν την αναγκαία αιτιολόγηση ώστε η προσφεύγουσα να συμπεριληφθεί στους καταλόγους των παραρτημάτων των προσβαλλόμενων πράξεων συνιστά διάλληλο συλλογισμό εκ μέρους του Συμβουλίου.
- 90 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά.
- 91 Κατά το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, «[ο]ι νομικές πράξεις αιτιολογούνται [...]». Επιπλέον, κατά το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του Χάρτη, στον οποίο το άρθρο 6, παράγραφος 1, ΣΕΕ αναγνωρίζει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες, το δικαίωμα χρηστής διοίκησης περιλαμβάνει, ιδίως, «την υποχρέωση της διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της».
- 92 Κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία που επιβάλλεται από το άρθρο 296 ΣΛΕΕ και από το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του Χάρτη πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της προσβαλλόμενης πράξης και στο πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε. Πρέπει να καταδεικνύει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο τη συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, ούτως ώστε ο ενδιαφερόμενος να γνωρίζει τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και το αρμόδιο δικαστήριο να μπορεί να ασκήσει τον έλεγχό του. Η απαίτηση αιτιολογίας πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης (βλ. απόφαση της 14ης Απριλίου 2016, Ben Ali κατά Συμβουλίου, T-200/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:216, σκέψη 94 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 93 Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιαστικά πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα κατά πόσον η αιτιολογία μιας πράξης ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ και του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του Χάρτη πρέπει να εκτιμάται όχι μόνον βάσει του γράμματός της, αλλά και του πλαισίου της, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα. Επομένως, αφενός, μια βλαπτική πράξη είναι επαρκώς αιτιολογημένη εφόσον εκδόθηκε εντός πλαισίου που είναι γνωστό στον ενδιαφερόμενο και το οποίο του παρέχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί το περιεχόμενο του εις βάρος του ληφθέντος μέτρου. Αφετέρου, ο βαθμός ακρίβειας της αιτιολογίας μιας πράξης πρέπει να είναι ανάλογος των υλικών δυνατοτήτων και των τεχνικών συνθηκών ή της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να εκδοθεί (βλ. απόφαση της 14ης Απριλίου 2016, Ben Ali κατά Συμβουλίου, T-200/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:216, σκέψη 95 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 94 Πρώτον, όσον αφορά την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις θα έπρεπε να έχουν αποτελέσει αντικείμενο ατομικής κοινοποίησης, επισημαίνεται ότι η αιτίαση αυτή σχετίζεται περισσότερο με τον λόγο που στηρίζεται σε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και, κατά συνέπεια, θα εξεταστεί στο πλαίσιο του τρίτου λόγου.
- 95 Δεύτερον, όσον αφορά την έκταση της υποχρέωσης αιτιολόγησης που υπείχε το Συμβούλιο εν προκειμένω, υπενθυμίζεται ότι η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση των προσβαλλόμενων πράξεων μόνο στο μέτρο που οι πράξεις αυτές την αφορούν και προβλέπουν την εγγραφή του ονόματός της στους καταλόγους των παραρτημάτων των πράξεων αυτών.

- 96 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το αντικείμενο των περιοριστικών μέτρων που απορρέουν από τις κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων ορίζεται με αναφορά σε συγκεκριμένες οντότητες, δεδομένου ότι τα μέτρα αυτά απαγορεύουν, μεταξύ άλλων, την πραγματοποίηση διαφόρων οικονομικών συναλλαγών με οντότητες περιλαμβανόμενες στο παράρτημα I της προσβαλλόμενης απόφασης και στο παράρτημα III του προσβαλλόμενου κανονισμού, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η προσφεύγουσα. Επομένως, πρόκειται, όσον αφορά την προσφεύγουσα, περί ατομικών περιοριστικών μέτρων (βλ., συναφώς και κατ' αναλογία, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψεις 100 και 119).
- 97 Η νομολογία έχει διευκρινίσει ότι η αιτιολογία πράξης του Συμβουλίου περί επιβολής περιοριστικού μέτρου δεν πρέπει μόνο να προσδιορίζει τη νομική βάση του μέτρου αυτού αλλά και τους ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο εκτιμά, στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής εξουσίας εκτίμησης που διαθέτει, ότι πρέπει να επιβληθούν τέτοια μέτρα στον θιγόμενο (βλ. απόφαση της 3ης Ιουλίου 2014, National Iranian Tanker Company κατά Συμβουλίου, T-565/12, EU:T:2014:608, σκέψη 38 και εκεί παρατιθέμενη αιτιολογία).
- 98 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία του Συμβουλίου ότι τα κριτήρια της νομολογίας σχετικά με την υποχρέωση αιτιολόγησης πράξεων που επιβάλλουν ατομικά περιοριστικά μέτρα δεν εφαρμόζονται εν προκειμένω.
- 99 Ωστόσο, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 93 ανωτέρω, πρέπει να ληφθεί υπόψη το πλαίσιο εντός του οποίου θεσπίστηκαν τα περιοριστικά μέτρα, καθώς και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα.
- 100 Εν προκειμένω, πρώτον, υπενθυμίζεται ότι το σύνολο των μέτρων αυτών εντάσσεται στο –γνωστό στην προσφεύγουσα– πλαίσιο διεθνούς έντασης που προηγήθηκε της έκδοσης των προσβαλλόμενων πράξεων, και το οποίο υπομνήσθηκε με τις σκέψεις 2 έως 12 ανωτέρω. Όπως εξάλλου προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 8 της προσβαλλόμενης απόφασης και από την αιτιολογική σκέψη 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού, ο δεδηλωμένος σκοπός των προσβαλλόμενων πράξεων είναι να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης. Επομένως, οι προσβαλλόμενες πράξεις παρουσιάζουν τη γενική κατάσταση που οδήγησε στην έκδοσή τους και τους γενικούς στόχους που αυτές επιδιώκουν (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 123).
- 101 Δεύτερον, υπενθυμίζεται ότι οι κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων απαγορεύουν στις επιχειρήσεις της Ένωσης την άμεση ή έμμεση αγορά, πώληση ή παροχή επενδυτικών υπηρεσιών ή τη συνδρομή στην έκδοση ή οποιαδήποτε άλλη συναλλαγή, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ομόλογα, τίτλους κεφαλαίου ή συναφή χρηματοοικονομικά μέσα με μέγιστη διάρκεια η οποία υπερβαίνει τις 90 ημέρες, που έχουν εκδοθεί μετά την 1η Αυγούστου 2014 έως τις 12 Σεπτεμβρίου 2014, ή με μέγιστη διάρκεια η οποία υπερβαίνει τις 30 ημέρες, που έχουν εκδοθεί μετά τις 12 Σεπτεμβρίου 2014, από νομικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σε αυτές τις διατάξεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η προϋπόθεση να ανήκουν ή να ελέγχονται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50 % από το Ρωσικό Δημόσιο, και των οποίων το όνομα περιλαμβάνεται στο παράρτημα I της προσβαλλόμενης απόφασης και στο παράρτημα III του προσβαλλόμενου κανονισμού (βλ. σκέψεις 17 και 19 ανωτέρω). Όσον αφορά τα παραρτήματα αυτά, δεν περιέχουν καμία ειδική αιτιολογία για κάθε μία από τις απαριθμούμενες οντότητες.
- 102 Ωστόσο, επιβάλλεται να γίνει δεκτό ότι οι «ειδικοί και συγκεκριμένοι λόγοι» για τους οποίους το Συμβούλιο εκτίμησε, κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας εκτίμησης που διαθέτει, ότι πρέπει να επιβληθούν τα επίμαχα μέτρα στην προσφεύγουσα, κατά την έννοια της προπαρατεθείσας στη σκέψη 97 ανωτέρω νομολογίας, αντιστοιχούν στην προκειμένη περίπτωση στα κριτήρια που καθορίζονται στις κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων.

- 103 Πράγματι, η προσφεύγουσα περιελήφθη στα εν λόγω παραρτήματα απλώς και μόνο για τον λόγο ότι πληρούσε τις συγκεκριμένες και ειδικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στις κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων.
- 104 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η χρήση των ίδιων εκτιμήσεων για τη λήψη περιοριστικών μέτρων κατά διαφόρων προσώπων δεν αποκλείει το ενδεχόμενο οι εν λόγω εκτιμήσεις ικανοποιούν την απαίτηση ειδικής αιτιολόγησης για καθένα από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα (βλ., συναφώς και κατ' αναλογία, απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2014, Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-256/11, EU:T:2014:93, σκέψη 115).
- 105 Επιπλέον, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι, απαντώντας στο από 22 Οκτωβρίου 2014 έγγραφο της προσφεύγουσας, το Συμβούλιο διευκρίνισε, με έγγραφο της 9ης Δεκεμβρίου 2014, ότι το όνομα της προσφεύγουσας είχε εγγραφεί στους καταλόγους των παραρτημάτων των προσβαλλόμενων πράξεων ακριβώς λόγω της ιδιότητάς της ως μεγάλου πιστωτικού ιδρύματος με έδρα στη Ρωσία, ανήκοντος κατά ποσοστό άνω του 50 % στην Κεντρική Τράπεζα της Ρωσικής Ομοσπονδίας.
- 106 Μια τέτοια συμπληρωματική αιτιολογία δεν μπορεί να θεωρηθεί εκπρόθεσμη, κατά το μέτρο που αποσκοπεί απλώς στη συμπλήρωση της ήδη δοθείσας αιτιολογίας βάσει στοιχείων ήδη γνωστών στην προσφεύγουσα κατά τον χρόνο έκδοσης των προσβαλλόμενων πράξεων (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Απριλίου 2015, Tomana κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-190/12, EU:T:2015:222, σκέψη 152). Υπό τις περιστάσεις αυτές, μολοντί θα έπρεπε όντως να έχει δοθεί λεπτομερέστερη αιτιολογία, η δοθείσα αιτιολογία παρέσχε στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να αντιληφθεί, με αρκούντως ακριβή τρόπο, τη δικαιολόγηση των εις βάρος της περιοριστικών μέτρων και να την αμφισβητήσει. Ομοίως, η εν λόγω αιτιολογία παρέχει στο Γενικό Δικαστήριο τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας των προσβαλλόμενων πράξεων (βλ., συναφώς, απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, Ministry of Energy of Iran κατά Συμβουλίου, T-564/12, EU:T:2015:599, σκέψεις 45 και 46).
- 107 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, ο δεύτερος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τρίτου λόγου, ο οποίος στηρίζεται σε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος σε αποτελεσματική ένδικη προστασία

- 108 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου, η προσφεύγουσα επικαλείται προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας καθόσον, αφενός, η ίδια δεν έλαβε έγγραφο με το οποίο να της γνωστοποιείται η εγγραφή του ονόματός της στους καταλόγους των επίμαχων πράξεων, και, αφετέρου, το Συμβούλιο δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς τεκμηρίωση των λόγων στους οποίους στηρίχθηκε για να δικαιολογήσει την εγγραφή αυτή. Έτσι, το Συμβούλιο κοινοποίησε έγγραφα σχετικά με την απόφαση εγγραφής του ονόματος της προσφεύγουσας τα οποία όμως δεν παρέχουν κανένα πραγματικό έρεισμα σε σχέση με την απόφαση αυτή.
- 109 Το Συμβούλιο αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά και εκτιμά ότι, δεδομένου ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν αποτελούν «στοχευμένα» περιοριστικά μέτρα και δεν αφορούν άμεσα και ατομικά την προσφεύγουσα, δεν ήταν υποχρεωμένο να ενημερώσει ατομικώς την ενδιαφερόμενη. Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε με ποιον τρόπο η έλλειψη ατομικής κοινοποίησης είχε εν προκειμένω ως συνέπεια την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Το Συμβούλιο υποστηρίζει επίσης ότι δεν έχει την υποχρέωση να παράσχει αυτεπαγγέλτως και αυτοβούλως σε οντότητα εγγεγραμμένη στον κατάλογο πρόσβαση στα έγγραφα που περιλαμβάνονται στον φάκελο της υπόθεσης που την αφορά. Παρά ταύτα, το θεσμικό αυτό όργανο απάντησε στο αίτημα της προσφεύγουσας στις 9 Δεκεμβρίου 2014 διαβιβάζοντάς της τα αποδεικτικά στοιχεία και τα έγγραφα του φακέλου που αφορούσαν την προσβαλλόμενη απόφαση.

- 110 Υπενθυμίζεται ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας και το δικαίωμα σε αποτελεσματική ένδικη προστασία συνιστούν θεμελιώδη δικαιώματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης και υπό το πρίσμα των οποίων τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης οφείλουν να διασφαλίζουν τον, καταρχήν πλήρη, έλεγχο της νομιμότητας όλων των πράξεων της Ένωσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, *Good Luck Shipping* κατά Συμβουλίου, T-423/13 και T-64/14, EU:T:2016:308, σκέψεις 47 και 48 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 111 Το δικαίωμα στον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας, το οποίο κατοχυρώνεται ρητώς στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α', του Χάρτη, περιλαμβάνει, στο πλαίσιο διαδικασίας πριν τη λήψη περιοριστικών μέτρων, το δικαίωμα ακρόασης καθώς και το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο, τηρουμένου του θεμιτού συμφέροντος εμπιστευτικότητας (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 28ης Νοεμβρίου 2013, Συμβούλιο κατά *Fulmen* και *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, σκέψη 60, και της 15ης Ιουνίου 2017, *Kiselev* κατά Συμβουλίου, T-262/15, EU:T:2017:392, σκέψη 139 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 112 Το δικαίωμα σε αποτελεσματική ένδικη προστασία, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, επιβάλλει να είναι ο ενδιαφερόμενος σε θέση να γνωρίζει την αιτιολογία στην οποία στηρίζεται η απόφαση που τον αφορά είτε αφού διαβάσει την ίδια την απόφαση είτε αφού του γνωστοποιηθεί το αιτιολογικό αυτό κατόπιν αίτησής του, υπό την επιφύλαξη της εξουσίας του αρμόδιου δικαστή να απαιτήσει από την οικεία αρχή τη γνωστοποίηση αυτή, προκειμένου να παρασχεθεί στον ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει, έχοντας πλήρη γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι πρόσφορο να προσφύγει στον αρμόδιο δικαστή, καθώς και να παρασχεθεί στον δικαστή πλήρης δυνατότητα άσκησης του ελέγχου νομιμότητας της οικείας απόφασης (βλ. απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, *Good Luck Shipping* κατά Συμβουλίου, T-423/13 και T-64/14, EU:T:2016:308, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 113 Κατά την κοινοποίηση αυτή, η αρμόδια αρχή της Ένωσης πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στον ενδιαφερόμενο να καταστήσει λυσιτελώς γνωστή την άποψή του επί της αιτιολογίας που ελήφθη υπόψη εις βάρος του (βλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά *Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 112).
- 114 Τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας πρέπει να εξεταστούν με βάση τα προεκτεθέντα.
- 115 Προκαταρκτικώς, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του Συμβουλίου ότι η νομολογία σχετικά με τα ατομικά περιοριστικά μέτρα δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω, δεδομένου ότι πρόκειται για μέτρα γενικής ισχύος και όχι για στοχευμένα περιοριστικά μέτρα. Πράγματι, η αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου όσον αφορά την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ακριβώς από το γεγονός ότι η υπό κρίση προσφυγή αφορά τον έλεγχο της νομιμότητας περιοριστικών μέτρων κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, κατά την έννοια του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, όπως έκρινε το Δικαστήριο στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236).
- 116 Πρώτον, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το Συμβούλιο όφειλε να της έχει κοινοποιήσει ατομικώς τις προσβαλλόμενες πράξεις, στο μέτρο που οι πράξεις αυτές προβλέπουν περιοριστικά μέτρα εις βάρος της, σημειωτέον ότι η έλλειψη ατομικής κοινοποίησης των προσβαλλόμενων πράξεων, μολοντί επηρεάζει το χρονικό σημείο έναρξης της προθεσμίας άσκησης προσφυγής, εντούτοις δεν δικαιολογεί αφ' εαυτής την ακύρωση των εν λόγω πράξεων. Συναφώς, η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα επιχείρημα προκειμένου να αποδείξει ότι, εν προκειμένω, η έλλειψη ατομικής κοινοποίησης των πράξεων αυτών είχε ως συνέπεια προσβολή των δικαιωμάτων της ικανή να δικαιολογήσει την ακύρωσή τους, καθόσον την αφορούν (βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2014, *Mayaleh* κατά Συμβουλίου, T-307/12 και T-408/13, EU:T:2014:926, σκέψη 122 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 117 Δεύτερον, όσον αφορά την προβαλλόμενη παράλειψη του Συμβουλίου να γνωστοποιήσει τα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηρίωσαν την εγγραφή του ονόματος της προσφεύγουσας στους καταλόγους των προσβαλλόμενων πράξεων, πρέπει να εξεταστούν χωριστά οι αρχικές πράξεις με τις οποίες εγγράφηκε για πρώτη φορά το όνομα της προσφεύγουσας στους καταλόγους των οντοτήτων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα (στο εξής: αρχικές πράξεις) και οι επακόλουθες πράξεις, οι οποίες επιβεβαιώνουν την εν λόγω εγγραφή και διατηρούν το όνομά της στους οικείους καταλόγους.
- 118 Πρώτον, όσον αφορά τις αρχικές πράξεις, υπενθυμίζεται ότι, όπως έχει δεχθεί η νομολογία, στην περίπτωση αρχικής απόφασης περί δέσμευσης κεφαλαίων, το Συμβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο να ανακοινώσει προηγουμένως στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή την ενδιαφερόμενη οντότητα τους λόγους στους οποίους το θεσμικό αυτό όργανο σκοπεύει να στηρίξει την εγγραφή του ονόματος του προσώπου ή της οντότητας στον σχετικό κατάλογο. Συγκεκριμένα, ένα τέτοιο μέτρο, προκειμένου να μη θιγεί η αποτελεσματικότητά του, πρέπει, ως εκ της φύσεώς του, να είναι αιφνிடιαστικό και να μπορεί να εφαρμοστεί αμέσως. Σε μια τέτοια περίπτωση, αρκεί, καταρχήν, το θεσμικό όργανο να ανακοινώσει τους λόγους στο οικείο πρόσωπο ή οντότητα και να τους παράσχει δικαίωμα ακρόασης ταυτοχρόνως ή αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 61).
- 119 Ερωτηθέν επί του ζητήματος αυτού κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Συμβούλιο υποστήριξε ότι η νομολογία που παρατίθεται με τη σκέψη 118 ανωτέρω δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω, δεδομένου ότι τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα αφορούν γενικής ισχύος περιορισμούς της πρόσβασης στην κεφαλαιαγορά της Ένωσης, και όχι υπό στενή έννοια ατομικά μέτρα δέσμευσης κεφαλαίων. Επικουρικώς, το Συμβούλιο εκτιμά ότι, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η νομολογία αυτή έχει εφαρμογή εν προκειμένω, το ίδιο δεν είχε καμία υποχρέωση να προβεί σε ακρόαση της προσφεύγουσας πριν την έκδοση των αρχικών πράξεων ούτε να της γνωστοποιήσει τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη ως προς αυτήν ήδη από το στάδιο αυτό.
- 120 Μια τέτοια ερμηνεία δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 121 Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι το θεμελιώδες δικαίωμα στον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας, στο πλαίσιο διαδικασίας πριν τη λήψη περιοριστικών μέτρων, απορρέει απευθείας από το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α', του Χάρτη (βλ. σκέψη 111 ανωτέρω).
- 122 Επομένως, δεδομένου ότι οι περιορισμοί οι οποίοι επιβλήθηκαν στην προσφεύγουσα δυνάμει των κρίσιμων διατάξεων των προσβαλλόμενων πράξεων συνιστούν, ως προς αυτήν, περιοριστικά μέτρα ατομικού περιεχομένου (βλ. σκέψη 96 ανωτέρω) και ελλείψει αποδεδειγμένης ανάγκης να εξοπλιστούν αυτά τα μέτρα με αιφνιδιαστικό αποτέλεσμα προς διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους, το Συμβούλιο όφειλε να έχει κοινοποιήσει τους λόγους για την εφαρμογή των μέτρων αυτών έναντι της προσφεύγουσας πριν από την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων.
- 123 Εντούτοις, υπενθυμίζεται ότι, εν προκειμένω, οι λόγοι στους οποίους στηρίχθηκε το Συμβούλιο προκειμένου να επιβάλει περιοριστικά μέτρα έναντι της προσφεύγουσας, και οι οποίοι περιλαμβάνονται στις ίδιες τις κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων, συνίστανται στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα είναι πιστωτικό ίδρυμα που έχει την έδρα του στη Ρωσία και τελεί υπό κρατική ιδιοκτησία ή έλεγχο σε ποσοστό άνω του 50 % κατά την 1η Αυγούστου 2014.
- 124 Πάντως, η προσφεύγουσα αδυνατεί να εξηγήσει σε ποιο βαθμό η παράλειψη του Συμβουλίου να προβεί σε προηγούμενη κοινοποίηση ορισμένων στοιχείων του φακέλου σχετικών με τους λόγους αυτούς έθιξε τα δικαιώματά της άμυνας κατά τρόπο ώστε να επιφέρει την ακύρωση των αρχικών πράξεων.

- 125 Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι, προκειμένου η προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας να συνεπάγεται την ακύρωση μιας πράξης, πρέπει η οικεία διαδικασία να μπορούσε να καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα αν δεν υφίστατο η πλημμέλεια αυτή (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 18ης Σεπτεμβρίου 2014, Georgias κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-168/12, EU:T:2014:781, σκέψη 106, και της 15ης Ιουνίου 2017, Kiselev κατά Συμβουλίου, T-262/15, EU:T:2017:392, σκέψη 153).
- 126 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν είναι σε θέση να εξηγήσει ποια είναι τα επιχειρήματα ή τα αποδεικτικά στοιχεία που θα μπορούσε να έχει επικαλεστεί εάν είχε λάβει νωρίτερα τα επίμαχα έγγραφα αλλ' ούτε και απέδειξε ότι τα επιχειρήματα ή τα στοιχεία αυτά θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διαφορετικό αποτέλεσμα στην περίπτωση της. Πράγματι, η προσφεύγουσα δεν μπορεί βασίμως να υποστηρίξει ότι δεν γνώριζε, κατά τον χρόνο έκδοσης των αρχικών πράξεων, ότι είναι πιστωτικό ίδρυμα που έχει την έδρα του στη Ρωσία και τελεί υπό κρατική ιδιοκτησία ή έλεγχο σε ποσοστό άνω του 50 %. Επιπλέον, μολονότι η προσφεύγουσα αμφισβήτησε, στο πλαίσιο του πρώτου λόγου, ότι πληρούσε τα κριτήρια που ορίζονται στις κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλόμενων πράξεων, εντούτοις δεν εξήγησε με ποιον τρόπο η παράλειψη του Συμβουλίου να προβεί σε προηγούμενη κοινοποίηση των κριτηρίων αυτών έθιξε τα δικαιώματά της άμυνας εν προκειμένω. Επομένως, η υπό κρίση αιτίαση δεν μπορεί να επιφέρει την ακύρωση των αρχικών πράξεων.
- 127 Δεύτερον, όσον αφορά τις επακόλουθες πράξεις με τις οποίες διατηρήθηκαν σε ισχύ τα περιοριστικά μέτρα έναντι της προσφεύγουσας, η νομολογία έχει διευκρινίσει ότι, στο πλαίσιο της έκδοσης απόφασης με την οποία διατηρείται το όνομα προσώπου ή οντότητας σε κατάλογο προσώπων ή οντοτήτων υποκειμένων σε περιοριστικά μέτρα, το Συμβούλιο πρέπει να σεβαστεί το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης του εν λόγω προσώπου ή της εν λόγω οντότητας να του κοινοποιηθούν τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη εις βάρος του καθώς και το δικαίωμα να ακουστεί πριν από την έκδοση της εν λόγω απόφασης, όταν το θεσμικό αυτό όργανο δέχεται εις βάρος του νέα στοιχεία, δηλαδή στοιχεία που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική απόφαση περί εγγραφής του ονόματός του στον εν λόγω κατάλογο (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 63, και της 18ης Ιουνίου 2015, Ipatau κατά Συμβουλίου, C-535/14 P, EU:C:2015:407, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 128 Εν προκειμένω, τα κριτήρια που ελήφθησαν υπόψη για τη διατήρηση του ονόματος της προσφεύγουσας στους καταλόγους των παραρτημάτων των προσβαλλόμενων πράξεων περιλαμβάνονταν εξ αρχής στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης καθώς και στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού. Πράγματι, η προσφεύγουσα συμπεριλήφθηκε στο παράρτημα I της προσβαλλόμενης απόφασης και στο παράρτημα III του προσβαλλόμενου κανονισμού ακριβώς λόγω της ιδιότητάς της ως μεγάλου πιστωτικού ιδρύματος που έχει την έδρα του στη Ρωσία και τελεί υπό κρατική ιδιοκτησία ή έλεγχο σε ποσοστό άνω του 50 % κατά την 1η Αυγούστου 2014. Τα στοιχεία αυτά ήταν δίχως άλλο γνωστά στην προσφεύγουσα, και επομένως δεν μπορούν να θεωρηθούν νέα στοιχεία υπό την έννοια της προαναφερθείσας νομολογίας.
- 129 Τέλος, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όταν έχουν γνωστοποιηθεί αρκούντως ακριβείς πληροφορίες που παρέχουν στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο τη δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του σχετικά με τα στοιχεία που δέχθηκε σε βάρος του το Συμβούλιο, η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας δεν συνεπάγεται υποχρέωση του θεσμικού οργάνου αυτού να παράσχει με δική του πρωτοβουλία πρόσβαση στα έγγραφα που περιέχει ο φάκελός του. Το Συμβούλιο υποχρεούται να εξασφαλίζει τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλα τα μη εμπιστευτικά διοικητικά έγγραφα που αφορούν το επίμαχο μέτρο μόνον κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου (βλ. απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2009, Bank Mellat Iran κατά Συμβουλίου, T-390/08, EU:T:2009:401, σκέψη 97 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 130 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Συμβούλιο τήρησε την υποχρέωση αυτή και απάντησε στο από 22 Οκτωβρίου 2014 αίτημα της προσφεύγουσας με έγγραφο της 9ης Δεκεμβρίου 2014. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο επέτρεψε την πρόσβαση στα έγγραφα που έχει στην κατοχή του σχετικά με την απόφασή του να επιβάλει περιοριστικά μέτρα έναντι της προσφεύγουσας.

- 131 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ανακοίνωση των στοιχείων αυτών έλαβε χώρα εντός εύλογης προθεσμίας και ήταν επαρκής ώστε να καταστεί δυνατόν στην προσφεύγουσα να προβάλει αποτελεσματικά τα δικαιώματά της καθώς και να εξασφαλιστεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας.
- 132 Επομένως, πρέπει να απορριφθούν η δεύτερη αιτίαση της προσφεύγουσας καθώς και ο τρίτος λόγος ακύρωσης στο σύνολό του.

Επί του τέταρτου λόγου, ο οποίος στηρίζεται, κατ' ουσίαν, σε προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων της προσφεύγουσας, ιδίως του δικαιώματος της ιδιοκτησίας, του δικαιώματος άσκησης δραστηριότητας και του δικαιώματος προστασίας της φήμης

- 133 Στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση του Συμβουλίου να θεσπίσει τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα ισοδυναμεί με αδικαιολόγητη και δυσανάλογη προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων της, ιδίως του δικαιώματος ιδιοκτησίας, του δικαιώματος άσκησης οικονομικής δραστηριότητας και του δικαιώματος προστασίας της φήμης της, τα οποία απορρέουν από τα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη και από το άρθρο 1 του πρώτου πρωτοκόλλου το οποίο είναι προσαρτημένο στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950.
- 134 Πρώτον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η εγγραφή του ονόματός της στους καταλόγους των προσβαλλόμενων πράξεων είναι δυσανάλογη προς οποιονδήποτε θεμιτό σκοπό. Το γεγονός ότι συμπεριλήφθηκε στους καταλόγους των πράξεων αυτών δεν εξυπηρετεί τον θεμιτό σκοπό των περιοριστικών μέτρων τα οποία ελήφθησαν λόγω των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία. Εξάλλου, δεν προβάλλεται ότι η ίδια παρέσχε χρηματοδότηση στη διαδικασία χάραξης πολιτικών ή αποφάσεων συνδεδεμένων με αυτές τις ενέργειες ούτε ότι διαδραμάτισε ρόλο σε αυτή τη διαδικασία. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται μάλιστα ότι υποστηρίζει την ουκρανική οικονομία εισφέροντας κεφάλαια και συμπληρωματική ρευστότητα στους πελάτες της που βρίσκονται στην Ουκρανία. Οι προσβαλλόμενες πράξεις πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι σκοπούν να ασκήσουν πίεση στις ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία, και όχι να ασκήσουν μεγαλύτερη πίεση σε επιχειρήσεις ή πολίτες που δεν σχετίζονται με την κατάσταση στην Ουκρανία. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα εκτιμά ότι ο σύνδεσμος μεταξύ των προσώπων ή των οντοτήτων που κατονομάζονται στις προσβαλλόμενες πράξεις και των ενεργειών της Ρωσικής Κυβέρνησης στην Ουκρανία πρέπει να είναι ο καθοριστικός παράγοντας για την εγγραφή του ονόματος αυτών των προσώπων και οντοτήτων στις εν λόγω πράξεις.
- 135 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η εγγραφή του ονόματός της στους καταλόγους των προσβαλλόμενων πράξεων συνεπάγεται οικονομικές απώλειες και εκτεταμένη ζημία. Η προσβολή της φήμης της είναι σαφώς επιζήμια για την ίδια, αλλά προκαλεί επίσης απώλεια της εμπιστοσύνης και αρνητικά αποτελέσματα για τον όμιλο συνολικά και για το σήμα.
- 136 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά.
- 137 Πρώτον, υπενθυμίζεται ότι, βάσει του άρθρου 16 του Χάρτη, «η επιχειρηματική ελευθερία αναγνωρίζεται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές».
- 138 Δεύτερον, το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη ορίζει τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από το νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον.»

- 139 Είναι όντως αληθές ότι περιοριστικά μέτρα όπως τα επίμαχα εν προκειμένω περιορίζουν αναμφισβήτητα τα δικαιώματα τα οποία αναγνωρίζονται στην προσφεύγουσα δυνάμει των άρθρων 16 και 17 του Χάρτη (βλ., συναφώς και κατ' αναλογία, απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, ΝΙΟC κ.λπ. κατά Συμβουλίου, C-595/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:721, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 140 Εντούτοις, τα θεμελιώδη δικαιώματα που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν αποτελούν απόλυτα προνόμια και μπορούν, ως εκ τούτου, να υπόκεινται σε περιορισμούς, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 28ης Νοεμβρίου 2013, Συμβούλιο κατά Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, σκέψη 121, και της 27ης Φεβρουαρίου 2014, Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-256/11, EU:T:2014:93, σκέψη 195 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία)
- 141 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, αφενός, «[κ]άθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον [...] Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών» και, αφετέρου, «[τ]ηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων».
- 142 Επομένως, προκειμένου να συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης, κάθε περιορισμός στην άσκηση των επίμαχων θεμελιωδών δικαιωμάτων πρέπει να πληροί τρεις προϋποθέσεις. Πρώτον, ο περιορισμός πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο. Τhoutέστιν, το επίμαχο μέτρο πρέπει να έχει νομική βάση. Δεύτερον, ο περιορισμός πρέπει να εξυπηρετεί σκοπό γενικού συμφέροντος που να αναγνωρίζεται από την Ένωση. Τρίτον, ο περιορισμός δεν πρέπει να είναι υπέρμετρος. Αφενός, πρέπει να είναι αναγκαίος και να τελεί σε αναλογία προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Αφετέρου, δεν πρέπει να θίγεται ο «πυρήνας», ήτοι η υπόσταση του σχετικού δικαιώματος ή ελευθερίας (βλ. απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2016, Rotenberg κατά Συμβουλίου, T-720/14, EU:T:2016:689, σκέψεις 170 έως 173 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 143 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι τρεις αυτές προϋποθέσεις πληρούνται εν προκειμένω.
- 144 Πρώτον, τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα «προβλέπονται από τον νόμο» καθόσον θεσπίζονται με πράξεις που έχουν, μεταξύ άλλων, γενική ισχύ και διαθέτουν σαφή νομική βάση στο δίκαιο της Ένωσης καθώς και επαρκή αιτιολογία (βλ. σκέψεις 91 έως 107 ανωτέρω).
- 145 Δεύτερον, από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 8 της προσβαλλόμενης απόφασης και την αιτιολογική σκέψη 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού προκύπτει ότι ο δεδηλωμένος σκοπός των προσβαλλόμενων πράξεων είναι να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης. Ο σκοπός αυτός συνάδει με τον συνιστάμενο στη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 21 ΣΕΕ (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 115).
- 146 Τρίτον, υπενθυμίζεται ότι η αρχή της αναλογικότητας, ως γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, επιβάλλει να μην υπερβαίνουν οι πράξεις των οργάνων της Ένωσης τα όρια του κατάλληλου και αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει η σχετική ρύθμιση. Επομένως, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων του ενός πρόσφορων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές μέτρο, τα δυσμενή δε αποτελέσματα που προκαλούνται δεν πρέπει να είναι δυσανάλογα σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς (βλ. απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2016, Rotenberg κατά Συμβουλίου, T-720/14, EU:T:2016:689, σκέψη 178 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 147 Η νομολογία διευκρινίζει συναφώς ότι, όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας, πρέπει να αναγνωρίζεται στον νομοθέτη της Ένωσης ευρεία εξουσία εκτίμησης σε τομείς οι οποίοι προϋποθέτουν επιλογές πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής φύσης εκ μέρους του, εντός των οποίων καλείται να προβεί σε σύνθετες εκτιμήσεις. Επομένως, η νομιμότητα ενός μέτρου το οποίο έχει ληφθεί σε αυτούς τους τομείς θίγεται μόνον αν το μέτρο αυτό είναι προδήλως απρόσφορο σε σχέση με τον σκοπό που επιδιώκει το αρμόδιο θεσμικό όργανο (βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 146 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 148 Πρώτον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι τα περιοριστικά μέτρα που της επιβλήθηκαν δυνάμει των προσβαλλόμενων πράξεων δεν καθιστούν δυνατή την επίτευξη του στόχου που επιδιώκουν οι εν λόγω πράξεις, ο οποίος συνίσταται στην άσκηση πίεσης προς τη Ρωσική Κυβέρνηση μέσω του περιορισμού της πρόσβασης των οριζόμενων από το Συμβούλιο ρωσικών κρατικών τραπεζών στις κεφαλαιαγορές, δεδομένου ότι η ίδια δεν διαδραματίζει τον παραμικρό ρόλο στις ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία.
- 149 Ωστόσο, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν διαδραματίζει τον παραμικρό ρόλο στις ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία είναι άνευ σημασίας, καθόσον τα περιοριστικά μέτρα δεν της επιβλήθηκαν για τον λόγο αυτό, αλλά διότι αποτελεί μεγάλο πιστωτικό ίδρυμα που έχει την έδρα του στη Ρωσία και τελεί υπό κρατική ιδιοκτησία ή έλεγχο σε ποσοστό άνω του 50 % κατά την 1η Αυγούστου 2014.
- 150 Επιπλέον, είναι όντως αληθές ότι τα περιοριστικά μέτρα συνεπάγονται, εξ ορισμού, αποτελέσματα που θίγουν τα δικαιώματα της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης άσκησης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, προξενώντας έτσι ζημία σε πρόσωπα τα οποία δεν φέρουν καμία ευθύνη για την κατάσταση η οποία οδήγησε στην επιβολή των κυρώσεων. Αυτό το αποτέλεσμα έχουν, κατά μείζονα λόγο, τα στοχευμένα περιοριστικά μέτρα για τις οντότητες τις οποίες αφορούν (βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 149 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 151 Εντούτοις, επισημαίνεται ότι η σημασία των σκοπών που επιδιώκονται με τις προσβαλλόμενες πράξεις, ήτοι η προστασία της εδαφικής ακεραιότητας, της κυριαρχίας και της ανεξαρτησίας της Ουκρανίας, καθώς και η προώθηση της ειρηνικής επίλυσης της κρίσης στη χώρα αυτή, οι οποίοι εντάσσονται στον ευρύτερο σκοπό της διατήρησης της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης όπως ορίζονται στο άρθρο 21 ΣΕΕ, είναι ικανή να δικαιολογήσει αρνητικές συνέπειες, ακόμη και σημαντικές, για ορισμένους φορείς που δεν φέρουν καμία ευθύνη για την κατάσταση η οποία οδήγησε στην επιβολή των κυρώσεων (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψεις 149 και 150 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 152 Δεύτερον, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, υφίσταται εύλογη σχέση μεταξύ των επίμαχων περιοριστικών μέτρων και του σκοπού που επιδιώκει το Συμβούλιο μέσω της θέσπισής τους. Πράγματι, στο μέτρο που ο σκοπός αυτός είναι, μεταξύ άλλων, να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, η προσέγγιση που συνίσταται στη στοχοποίηση των ρωσικών κρατικών τραπεζών ανταποκρίνεται κατά τρόπο συνεκτικό στον εν λόγω σκοπό και, εν πάση περιπτώσει, δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως προδήλως απρόσφορη υπό το πρίσμα του επιδιωκόμενου σκοπού (βλ., συναφώς, και κατ' αναλογίαν, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη, 147).
- 153 Πράγματι, το Συμβούλιο νομίμως εκτίμησε ότι ο περιορισμός της πρόσβασης της προσφεύγουσας στις κεφαλαιαγορές της Ένωσης ήταν σε θέση να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου των προσβαλλόμενων πράξεων, ο οποίος συνίσταται στην αύξηση του κόστους των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και στην προώθηση της ειρηνικής επίλυσης της κρίσης (βλ. σκέψη 15 ανωτέρω). Συναφώς, στον βαθμό που η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, μετά τη θέσπιση των επίμαχων περιοριστικών μέτρων, υπέστη

απώλειες και διαρκή ζημία, το γεγονός αυτό αποδεικνύει ότι τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα καθιστούν δυνατή την επίτευξη του σκοπού τους, δεδομένου ότι, σε περίπτωση χρηματοοικονομικών δυσχερειών, εναπόκειται στους μετόχους της και, εν τέλει, στο Ρωσικό Δημόσιο να τη διασώσουν.

- 154 Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο νομίμως εκτίμησε ότι, για την επίτευξη του σκοπού αυτού, έπρεπε να στοχευθούν τα μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή τα ιδρύματα ανάπτυξης του χρηματοοικονομικού τομέα που έχουν έδρα στη Ρωσία και είναι κρατικής ιδιοκτησίας ή ελέγχου σε ποσοστό άνω του 50 % κατά την 1η Αυγούστου 2014.
- 155 Τρίτον, επισημαίνεται ότι τα μέτρα που θέσπισε το Συμβούλιο στην προκειμένη περίπτωση συνίστανται σε στοχευμένες οικονομικές κυρώσεις μη δυνάμενες να θεωρηθούν ως πλήρης διακοπή των οικονομικών και χρηματοοικονομικών σχέσεων με τρίτη χώρα, μολονότι το Συμβούλιο διαθέτει εξουσία να προβεί σε τέτοια διακοπή δυνάμει του άρθρου 215 ΣΛΕΕ.
- 156 Υπό τις συνθήκες αυτές, και λαμβανομένης υπόψη, μεταξύ άλλων, της προοδευτικής εξέλιξης της αυστηρότητας των περιοριστικών μέτρων που θεσπίστηκαν από το Συμβούλιο για την αντιμετώπιση της κρίσης στην Ουκρανία, η επέμβαση στην επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα ιδιοκτησίας της προσφεύγουσας δεν μπορεί να θεωρηθεί δυσανάλογη (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 150).
- 157 Όσον αφορά, τέλος, το δικαίωμα προστασίας της φήμης που επικαλείται η προσφεύγουσα, επισημαίνεται, αφενός, ότι η προσβολή της φήμης προσώπου υποκείμενου σε περιοριστικά μέτρα ως συνέπεια της αιτιολογίας στην οποία στηρίζονται αυτά τα μέτρα δεν μπορεί αφ' εαυτής να συνιστά δυσανάλογη προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας και επιχειρηματικής ελευθερίας του προσώπου αυτού. Επομένως, ελλείψει διευκρίνισης ως προς τη σχέση μεταξύ των προβαλλόμενων από την προσφεύγουσα προσβολών της φήμης της και των ως άνω προσβολών των θεμελιωδών δικαιωμάτων που αποτελούν αντικείμενο του υπό κρίση λόγου, το ως άνω επιχείρημα είναι αλυσιτελές. Αφετέρου, και εν πάση περιπτώσει, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, το δικαίωμα στην προστασία της φήμης, ακριβώς όπως το δικαίωμα ιδιοκτησίας και η επιχειρηματική ελευθερία, δεν συνιστά απόλυτο προνόμιο και η άσκησή του μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς δικαιολογούμενους από σκοπούς γενικού συμφέροντος που επιδιώκει η Ένωση. Έτσι, η σημασία των επιδιωκόμενων με τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα σκοπών δύναται να δικαιολογήσει ακόμα και σημαντικές αρνητικές συνέπειες για τη φήμη των ενδιαφερόμενων προσώπων ή οντοτήτων (βλ. απόφαση της 30ής Ιουνίου 2016, Al Matri κατά Συμβουλίου, T-545/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:376, σκέψεις 167 και 168 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 158 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, ο τέταρτος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

Επί της ένστασης έλλειψης νομιμότητας του άρθρου 1 της προσβαλλόμενης απόφασης και του άρθρου 5 του προσβαλλόμενου κανονισμού

- 159 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να διαπιστώσει, βάσει του άρθρου 277 ΣΛΕΕ, την έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 1 της προσβαλλόμενης απόφασης και του άρθρου 5 του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 160 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο μπορεί να προσθέτει κριτήρια εγγραφής στον κατάλογο μόνον εφόσον αυτά είναι κατάλληλα και αναλογικά προς τα επίμαχα μέτρα. Η προσφεύγουσα φρονεί ότι, εν προκειμένω, το Συμβούλιο δεν απέδειξε με ποιον τρόπο η επιβολή απαγορεύσεων σχετικών με κινητές αξίες και με μέσα της χρηματαγοράς στα ιδρύματα που μνημονεύονται στις προσβαλλόμενες πράξεις δικαιολογείται από τους σκοπούς που επιδιώκουν οι πράξεις αυτές και, ακόμη λιγότερο, με ποιον τρόπο η επιβολή αυτή συνιστά αναλογικό μέσο για την επίτευξη των εν λόγω σκοπών.

- ¹⁶¹ Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, εκτιμά ότι η ένσταση έλλειψης νομιμότητας πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμη.
- ¹⁶² Επισημαίνεται ότι τα επιχειρήματα που προβάλλονται προς στήριξη αυτού του λόγου, και τα οποία στηρίζονται στον αδικαιολόγητο και δυσανάλογο χαρακτήρα των επίμαχων περιοριστικών μέτρων, είναι πανομοιότυπα ή συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με εκείνα τα οποία εξετάστηκαν ήδη στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου ανωτέρω.
- ¹⁶³ Επομένως, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί το παραδεκτό αυτού του λόγου ακύρωσης, πρέπει κατ' ανάγκη να γίνει παραπομπή στις εκτιμήσεις που εκτίθενται με τις σκέψεις 146 έως 157 ανωτέρω και να απορριφθεί, για τους ίδιους λόγους, η ένσταση έλλειψης νομιμότητας την οποία προβάλλει η προσφεύγουσα.
- ¹⁶⁴ Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση έλλειψης νομιμότητας, καθώς και η προσφυγή στο σύνολό της, χωρίς να απαιτείται να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί του παραδεκτού των αιτημάτων περί προσαρμογής του δικογράφου της προσφυγής.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ¹⁶⁵ Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του Συμβουλίου.
- ¹⁶⁶ Εξάλλου, δυνάμει του άρθρου 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα που παρενέβησαν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους. Επομένως, η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Η Sberbank of Russia ΟΑΟ φέρει, πέραν των δικαστικών της εξόδων, τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**
- 3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Σεπτεμβρίου 2018.

(υπογραφές)